

Makro: İmalat sanayindeki zayıflık ikinci çeyrekte de devam ediyor

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), anekdotal bilgiye göre iç ve dış talep koşulları kaynaklı olarak üretim yavaşlamasının on üçüncü aya taşındığında işaret etti. Endeks değeri önceki aya göre değişmemekle birlikte (47,3) ilk çeyrek ortalamasının 0,6 puan, Nisan 2024 seviyesinin ise 2 puan altında kaldı. Yeni siparişler alt endeksi gıda haricinde tüm sektörlerde 50 eşik değerinin altında kalırken, on sektörden beşinde siparişlerdeki düşüşe dış talepteki zayıflamanın öncülük ettiği görülüyor. Nisan ayına ilişkin açıklanan İktisadi Yönelim Anketi, Reel Kesim Güven Endeksi ve kapasite kullanım oranı gibi diğer öncü göstergeler de PMI'nın işaret ettiği zayıflamayı teyit ediyor.

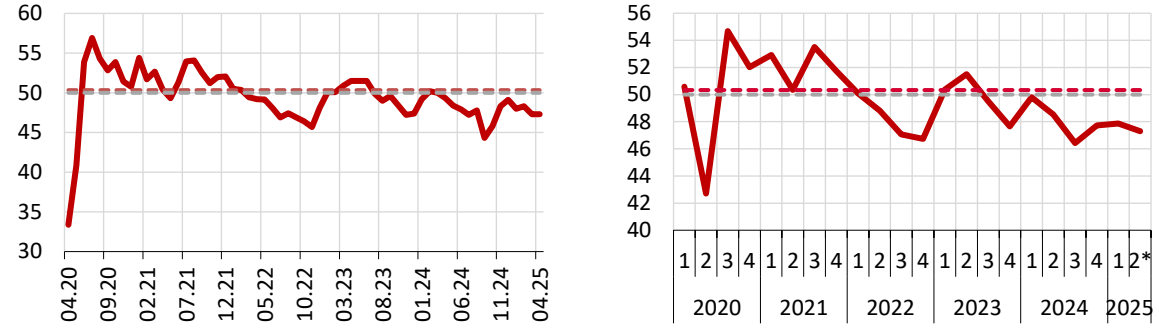
Anketin alt sorularına bakıldığında;

- **İç ve dış talep koşulları kaynaklı üretim yavaşlaması on üçüncü aya taşındı.** Nisan ayında düşüş anekdotal bilgiye göre mart ayına kıyasla daha ılımlı düzeyde gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri ve toplam yeni siparişlerdeki sert gerilemeler de ikinci çeyreğin başında hız kesti. Ancak endeks değerleri seviye olarak değerlendirildiğinde iç ve dış talep koşullarındaki durgunluğun devam ettiği izleniyor.
- **İstihdam endeksi** son 5 aydır, satın alma endeksi ise 12 aydır azalış kaydediyor. Anekdotal bilgiye göre istihdam ve satın alma faaliyetindeki azalışta yeni siparişlerdeki yavaşlamanın etkili olmaya devam ettiği belirtiliyor.
- **Enflasyonist baskılar:** Anket katılımcıları, TL'deki değer kaybı ve ham madde maliyetlerindeki yükselişe bağlı olarak girdi fiyatları enflasyonunun son bir yılın en yüksek düzeyine çıktığını belirtti. Böylelikle anket düzenleme tarihi 9 Nisan – 23 Nisan arasını kapsadığı için martın son haftasındaki döviz kuru hareketi ile elektrik zamları endekse yansımış oldu. Girdi maliyetlerindeki artışla uyumlu olarak nihai ürün enflasyonu ivme kazanarak son 7 ayın en yüksek düzeyine çıktı.
- **Tedarikçi teslimat sürelerinde Aralık 2022'den bu yana en belirgin iyileşme kaydedildi;** anket katılımcıları bunda zayıf talebin etkili olduğunu belirtti.

Sektörel bazda ise mevsimsellikten arındırılmış olarak;

- **Manşet endeks** gıda dışındaki tüm sektörlerin yılın ikinci çeyreğine eşik seviyenin altında kalarak ivme kaybıyla başladığına işaret ediyor. Aylık bazda en sert düşüş taşıt sektöründe görülürken, elektrikli ve elektronik ürünler grubundaki bozulma belirgin şekilde hız kesti (Grafik 2).
- **Üretim artışı** kaydeden tek sektör gıda oldu; söz konusu artış Ekim 2024'ten bu yana en yüksek hızda gerçekleşti. Tekstil, giyim ve taşıt sektörleri ise üretimleri en fazla gerileyen sektörler oldu (Grafik 3).
- **Yeni siparişler endeksi** gıda sektörü haricinde tüm sektörlerde 50 eşik değerinin altında kaldı. Gıda sektörü yeni siparişlerindeki artış, yeni ihracat siparişlerindeki yavaşlamaya bağlı olarak ılımlı düzeyde gerçekleşti. Yeni siparişleri en belirgin azalan tekstil sektöründe yeni ihracat siparişlerindeki gerileme ön plana çıktı. Giyim ve taşıt sektörlerinin yeni siparişlerindeki azalışta ise iç talep daha belirleyici oldu (Grafik 3).
- Üretimde görülen düşüş nedeniyle sektörler bu ayda genel olarak **istihdamı** azaltma eğilimi gösterdi. Sekiz sektörde istihdam hacmi gerilerken, kimya ve gıda sektörlerinde çalışan sayısı arttı. (Grafik 3).
- **Girdi maliyetleri** TL'deki değer kaybı ve ham madde maliyetlerindeki yükseliş nedeniyle on sektörden sekizinde arttı. Girdi maliyetleri en hızlı artan sektör taşıt olurken, nihai ürün fiyatlarını en hızlı artıran sektör maliyet kaynaklı olarak ağaç ve kâğıt ürünleri oldu. Benzer maliyet baskısıyla karşılaşmasına rağmen yeni siparişlerini artırmak isteyen tekstil sektörü ise nihai fiyatlarında üst üste ikinci ay indirime gitti (Grafik 3).

Grafik 1. İSO Türkiye İmalat Sanayi PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

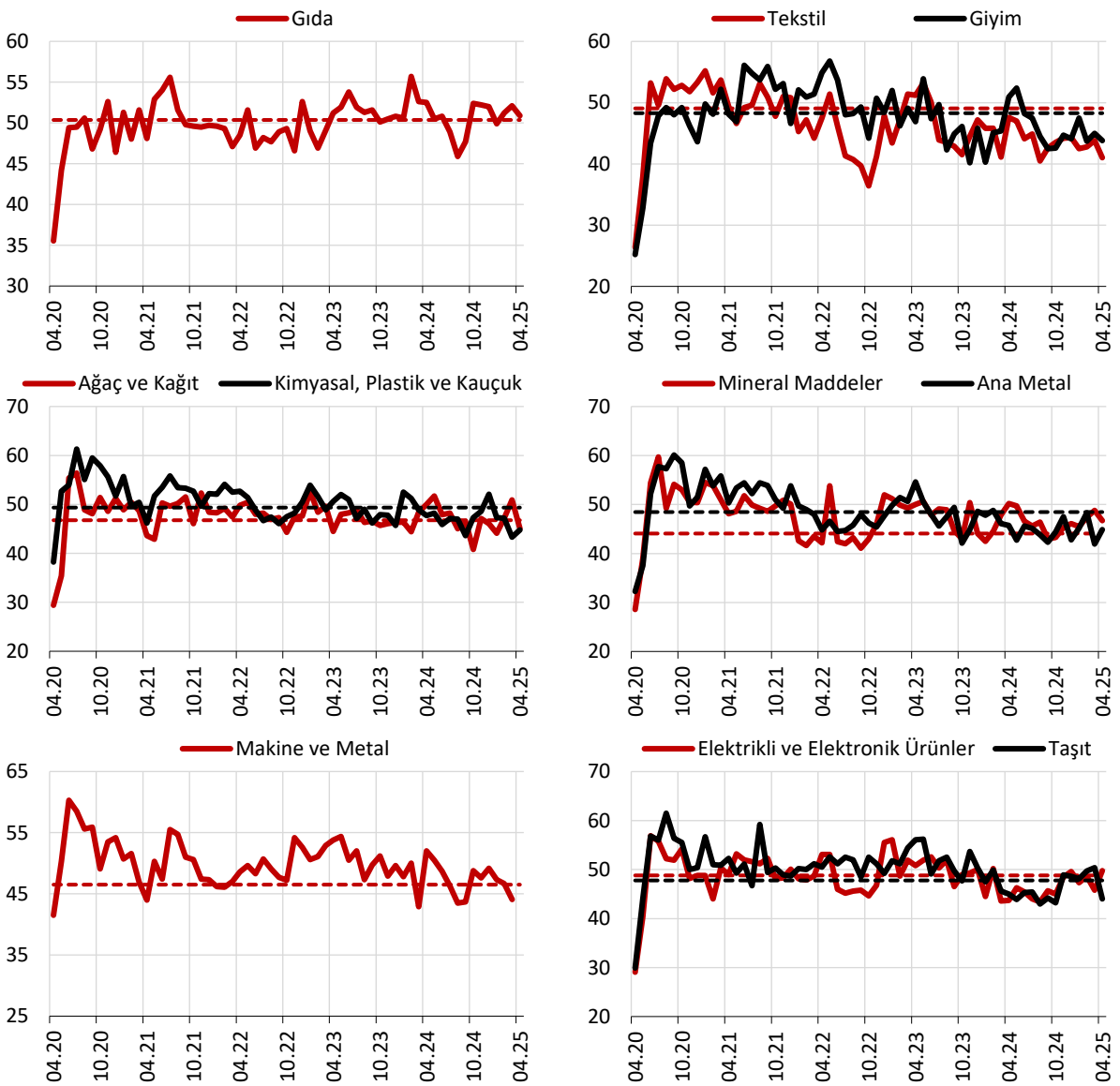

Not: Kesikli kırmızı ve gri çizgiler sırasıyla ilgili serinin 2006-2019 ortalamasını ve nötr (50) seviyeyi göstermektedir.

*Nisan ayı verisidir

Kaynak: S&P Global, İSO

Grafik 2. Sektörel PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Not: Kesikli çizgiler aynı renkteki serinin 2016-2019 ortalamasını göstermektedir.

Kaynak: S&P Global, İSO

Grafik 3. Sektörlere göre PMI Alt Endeksleri (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Kaynak: S&P Global, İSO

* Daha düşük değer teslim süresinin uzadığı anlamına gelmektedir.

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

